

# De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

GEILLUSTREERD DOOR F. FUNCKEN

## EEN BOLWERK VAN KUNST EN KULTUUR

**P**ERIKLES maakte van Athene het bolwerk van kunst en cultuur. De prachtige beeldhouwwerken uit die tijd gelden nog steeds als een voorbeeld van klassieke schoonheid en gratie. Wat de wijsgeren uit de tijd van Perikles leerden is niet verouderd. Het leek wel of alle grote geesten zich op dit tijdstip hadden rendez-vous gegeven. In de « Eeuw van Perikles » ontmoeten we inderdaad Socrates en zijn leerling Plato, die een « ideale staat » wou vestigen, de realist Euripides en nog vele anderen. Athene was voor Griekenland wat Antwerpen was voor de Nederlanden, toen Plantijn Moretus er drukte en we in de Sinjorenstad Marnix van St-Aldegonde, Dodoens en Erasmus konden ontmoeten.

### 1. - EEN GROOT FILOSOOF

**D**E V<sup>e</sup> eeuw vóór Christus was voor Griekenland die van een schitterende opbloei van kunsten, wetenschappen en letteren. De grote wijsgeer Socrates luidde een nieuwe periode van het Griekse denken in. Aan zijn leerlingen onderwees hij het ware, het schone, het goddelijke. Zijn ideeën zijn niet rechtstreeks tot ons gekomen. Wij kennen ze dank aan zijn briljante leerlingen, waaronder Plato. Hij werd er van beschuldigd dat hij de jeugd bedierf en niet aan de goden geloofde. Hij werd veroordeeld om de giftbeker te drinken.

### 2. - DE VADER VAN DE GESCHIEDENIS

**D**E eeuw van Perikles is ook die van Griekse historici. De best gekende daarvan is Herodotes, die de vader van de geschiedenis wordt genoemd. Hij reisde naar Egypte en Assyrië, ondervroeg de inwoners van die landen, en verhaalde al wat hij gezien en gehoord had. Herodotes was een man met veel fantasie en men mag zijn geschiedenis niet naar de letter geloven. Hij verwerkte er heel wat legenden in. Zijn werk, dat negen boekdelen beslaat, heet ook niet geschiedenis, maar « Muzen ». Alhoewel veel dingen die hij schreef dus niet helemaal juist en reeds lang achterhaald zijn, leest men hem nog heel graag...

### 3. - HET GRIEKSE TONEEL

**V**OORAL het toneel kende een grote bloeiperiode. Het Griekse toneel dankt zijn oorsprong aan de kultus van Dionisos, god van de wijn. In het begin was het niets anders dan een dialoog van koren. Het Griekse teater was een openluchtteater, gebouwd op de helling van de Akropolis. Het vormde een halve cirkel, het toneel in het midden, en op de trappen konden 30.000 toeschouwers plaats nemen.

### 4. - DE TREURSPELLEN VAN SOPHOKLES

**E**R waren drie zeer belangrijke treurspeldichters : Sophokles, Aichylos en Euripides. Sophokles schreef meer dan honderd treurspelen, waarvan er zeven in hun geheel tot ons gekomen zijn, o.m. Elektra, Ajax, Oedipus, Rex. Hij muntte uit door zijn meesterlijke karaktertekeningen. Aichylos voerde Agamemnon en heel zijn vervloekt ras ten tonele. De toneelspelers droegen maskers om « smart » of « vrees », enz. uit te drukken en hun stem te versterken. Zij droegen de « kothornos », schoenen met zeer dikke zolen die hen groter maakten.

### 5. - DE BLIJSPELEN VAN ARISTOPHANES

**M**EN wou niet altijd treurspelen zien en tranen met tuiten schreien, men wou ook lachen. De grootste Griekse blijspeldichter was Aristophanes. Hij schreef 44 stukken, waarvan er elf in hun geheel bewaard bleven. Hij haalde alles over de hekel en is vooral bekend om de schitterende wijze waarop hij de Attische taal hanteerde. Zijn fantasie was onuitputtelijk. Wanneer de toeschouwers het teater verlieten, na een blijspel van Aristophanes, waren ze ziek van het lachen...